

ruár hó
gházánál
egtöbbet

a 10%
e meg-

ő irodá-
nthetők.
hó 16 án.
aróság.

251-21

shoz tar-
orvosi
ett, arra

zetés, 20
atási díj
zete van

at hogy
azásukat
érvényü-
hozzám

hó II-én
község-

február

Gerő,
író.

sz.
ság

sz.
ság

sz.
ság

sz.
ság

sz.
ság

sz.
ság

sz.
ság

sz.
ság

sz.
ság

sz.
ság

sz.
ság

sz.
ság

sz.
ság

sz.
ság

sz.
ság

sz.
ság

sz.
ság

sz.
ság

sz.
ság

Ungaroké írója:

Nagy-Becskek,

Zapolya utca 1-3 szám.

hová a lap szellemi részét illet
minden közlemény intézendő

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zapolya-utca 1.
Hová a hirdetések, az előfizeté-
sek és a lap szétküldésére vo-
natkozó feladatok intézendők.

Telefon szám 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brajner Lajos.

Hirdetési árak:

Egy évre ———— 12 ft
Félévre ———— 6 „
Negyedévre ———— 3 „
Egy hónapra ———— 1 „
Egyes szin ára 1 ft.

Hirdetések

A kiadóhivatalban fogadtatnak el
azonkívül az összes hirdetem
irodáiban

Hirdetési táblázat

veszér- és kiegészítőkhöz

Nagybecskerek, 1897.

XXVI. évfolyam, 43. szám.

Kedd, február 23.

Fonák kulturpolitika.

Nagybecskerek, február 23.

A magyarság ősi büne: a pártoskodás ujabban oly téren is kezdi felütni vészthozó fejét, hol a nemzet legszentebb ideáljait politikai nézetkülömbőség nélkül kellene szolgálni e haza minden hű fiának és ahol éppen azért a nemes cél szempontjából nincs veszedelmesebb dolog, mint a viszálykodás, a széthuzás, az egyenetlenség.

Ugronék és a nemzetipárt, miután a politikában vastag önhibájuk folytán föl- és lefelé egyaránt teljesen lejárták magukat, most ime a társadalomra vetették magukat és oda viszik be a meghasonlás csiráit, oly ügyekkel kapcsolatosan, melyek a magyar nemzeti kultúra vitális érdekeit közelről érintik. Ki ne tudná, miről van szó? Az Emke dolgairól akarunk egyet- mást elmondani. Arról az Emké-ről, a melyben legutóbbi időben a furor oppo- sitionalis kezd aggasztó módon grasz- szálni.

A mostani dolgok hasonmása már tavaly adta elő magát, amikor Károlyi Pista gróf a FMKE gyűlésén ádáz módon szidta a liberális politikát. Ővé a kétes dicsőség, hogy a politikát behurcolta a nemzeti közművelődés szent csarnokába. Azóta az ellenzék politikai dekadenciája tökéletessé vált. Apponyiék és az Ugronisták oly alaposan kibuktak a parlamentből, hogy az a néhány hirmondójuk is, aki megmaradt, inkább hallgatásra kárhoztat- ják magukat, semhogy kiabálva, háborogva folytassák kilátástalan szélmalomharcukat az ország józan közvéleményével szemben. Majd megmutatják nek — mondják kü- lömben, — hogy, ha nincs is befolyásuk a parlamentben, megteremtik azt maguk- nak a vidéki társadalomban, esetleg a fővárosban is. Nemrég a nemzeti kaszi- nóban próbálkoztak. Nem sikerült. Az ellenzék egypár hétig fujta a keserves nótát, hogy „nem boldog a magyar“, ha- nem azért egy okos ember sem hitte,

hogy azt a „boldogtalanságot“, melyre ők, telt serleggel a kezükben, céloztak, más is érezné, mint az ellenzék bukott hősei és esődbe jutott pártjai, vagy hogy Bánffy bárónak akár egyéni, akár politikai jellemén a híres levélügy csak egy fikarez- nyi csorbát is ejtett volna.

Ma már az Emké-t járják a kísérte- tek, tehát azt a társadalmi kört, mely a tisztá hazafiaság, a nemzeti eszmények szentélye kéne, hogy legyen. A pártpoli- tika és a személyes torzalkodás szinhe- lyévé tették ugyancsak Ugron Bartháék és a nemzetipárt csüggedt madarai. Az egyesület letért a helyes utról. Magyar kulturpolitika helyett véresszájúság és ellenzéki viszketeteg járja benne. Sándor József főtitkár, kit azelőtt — és pedig joggal — az egyesület legmunkásabb tiszt- viselője és kifogástalan jellemként ma- gasztaltak, most sárral dobálják. Miért? Mert kormánypárti programmal merész- kedett föllépni és magát megválasztatni.

Azelőtt, a mig csupa ellenzéki em- ber ült a tisztikarban, a háborgóknak nem jutott eszükbe összetéveszteni a politikust a kultúra apostolával. Most — risun teneatis — egész nyíltan a szabadelvü- párti képviselőség inkompatibilitását vi- tatják az Emke tisztí állásával.

A szabadelvü kormányok évek hosszú sora óta nemes példáját adja annak, hogy kell a magyarosítás egyét ott, ahol kell, elválasztani a pártpolitikától. A liberá- sok közül seuki sem bántotta az Emke ellenzéki embereit, vagy a tisztikarban olykor előforduló ellenzéki velleitásokat. Az ellenzéké a kétes dicsőség, hogy az Emke szellemét a pártpolitika hajhászásá- val megmértelyezte. Most azok, akik ezt a fonák kulturpolitikát csinálják, pírulva nézhetik, hogy nevet markába az oláh és a zöldszász propaganda.

Városi közgyűlés.

Nagybecskerek, február 23.

Nagybecskerek város képviselőtestülete teg- napi ülésén olyan szokatlan nagy számban jelen- tek meg a képviselők, mintha legalább is választás lett volna. Az új városatyák meg akarják mu- tatni, hogy érdemesek a választók bizalmára s ez ugy látszik serkentőleg hat a régiekre is. A közgyűlés egyébként elég élénk volt s nem hiányoztak a kisebbszerű viharos jelenetek sem. A tárgysorozat elő t B e n k o v i c h Miklós azon kérdést intézi a polgármesterhez, hogy vajjon van-e tudomása arról, hogy a Ganz cég a város által fizetett munkásokkal vezetetti be magános felekhez a villamvilágítást. A polgármester ki- jelenti, hogy az előadottakról tudomása nincs, de vizsgálat tárgyává teszi. A választ ugy inter- pelláló, mint a közgyűlés tudomásul vette.

A gyűlés lefolyásáról a következő tudósi- tásunk számol be.

Elnök: dr. Grandjean József.

Jegyző: dr. Perisits Zoltán.

Jelen voltak: Reitter Oszkár, dr. Végh Lajos ügyész, Weisz mérnök, Tolveth pézstárnok, Fülep állatorvos, dr. Weiterschan, Zachariás és Pánits tanácsnok, Mattanovich és Reháék jegyzők, Hausladen számvevő, Mencez L., Steinitzer, Weiss I., Jeszenszky, Bauer H., Fuchs, Popovits Szilárd, Eckstein, Konkoly Samu, Hiller, Wolf- finger, dr. Schlesinger, Mayer Rezső, Benkovits Miklós, Hubert, Annau Janos, Deutsch Jakab, Klein B., Kurländer, Rósa I., Szávus S., Winkler, Seyer István, Krumenacker J., Weiterschan M., Hof N., Schmidt F., Krumenacker M., Weiter- schan F., Delfel József és Gáspár, Riszits Paja, Vinczanov Mladen, Szabasztian J., Kovács A., Krumenacker Ferencz, Rigó István, Mayer Henrik, dr. Gyorgyovits M., Napholez, Stigel- schmidt, dr. Kiss, Balázsai, Benkovich Mihály, Filkovits Boldizsár, dr. Vinczehercz, Kovách Agoston, Kovách Péter, Tarnay Ferencz, Baaden Károly, Mangold Hermann, Kéler Elek, Stack- hardt Ferencz, Deszpotov, Raczkov M., Magya- rov Laza, Vorigity Pava, Devits Acza, Szekulits Vasza, Dimitriovits Gyurka, dr. Panits, Popovits Sándor, Schwarz János, Elmer J., Turinszki Pava, Milovanov Milan, Markov Lyubomir, Schillesz Lajos, Babinszky, Schmidt Antal, Ste- fanovits Acza, Nikiforovits Vasza, Devits Lyuba, Gerbacs József, Gyusits, Jankahidics, Milya Nika, Radanovits, Vucskovacs, Dimitriovits

A „TORONTÁL“ tárczája.

Aldjon meg az Isten.

A hajnali szellő csöködosa szeliden
A réti virágot;
A te mosolyodra kiderül az égbolt,
Elpihen az átok
Én meg örömben zokogni szeretnék,
Hogy az enyém lettél . . .
Aldjon meg az Isten áldó két kezével
A mért megszerettél.

Idegen volt eddig én előttem minden,
Minden a világon;
Nap sosem sütött rám, nekem nem dalolt a
Madár sem az ágon,
Hidegded szívem csakis most melegszik
A te két szemednél . . .
Aldjon meg az Isten áldó két kezével
A mért megszerettél.

Te vagy a boldogság, te vagy a reménység,
Szávum rózsafája;
Ha te szeretsz édes, beszéljen a világ
Mit sem adok rája,
Azt zengi csak ajkam örömről repesve,
Hogy boldoggá lettél . . .
Aldjon meg az Isten áldó két kezével
A mért megszerettél.

Sz. Szigethy Vilmos.

Valami a tudományról és a tudakosságról.

— A „Torontál“ eredeti tárczája —

Rövid tárczacikk keretén belül, érzem, valami általánosan és világosan nem lehet kifej- teni e témát, de nem is óhajtok veie csak kisebb megfigyelés révén foglalkozni és ezzel is bizony- ságot nyújtani, hogy bizonyos körök talán aka- ratukon kívül, csupán a czél miatt, mennyire összetévesztik e két ellentétes fogalmat.

Engedjék kérem, hogy mindjart reá veze- sem tulajdonképeni tárgyamra.

Idő: a jelenkor, mondjuk szép, nyári dél után. Az ajtón kopogtatnak, a belépő intelligens- nek látszó, habár kopottas ur. Benn a szobában íróasztala mellett ül hasonló koru, a kényelem minden jelére valló ugyancsak fiatal ember.

A kölcsönös üdvözlés után helyet foglal- nak. S természetes — író emberek lévén — áttérnek az irodalmi eseményekre.

A jött kezd meg a szót:

— Hallottad újabb balsikerem, pedig sok a t reméltem tőle!

Nem kapott választ s azért újból folytatá.

— „A kor bélyege.“ Ez alatt a czim alatt neked is bemutattam legújabb regényem egyes részleteit. Te is reá mondtad: jó. Azok a lapok ellenben, akiknek felajánltam, hol huzakodtak tőle, hol kijelentették: most nem reflektálhatnak

reá, sőt olyan is volt, mely reá sütötte a gyengét s írója megfelelő alkotásokra képtelen — bélyegét.

Természetes, ezektől az uraktól pénzt kértem.

A kollega, mintha egy gondolatból lett volna megkapatva, de azért tovább hallgatott.

— Aztán beküldtem egy lapnak, jó, kedves embereim. De nem fizethetnek. Maguk is csak egy apostoloskodnak nyelvünkért, érdek nélkül. Itt elfogadták, az az egypár ember, ki előfizető, elolvasta művem, volt ki reá mondta: nagyon is jó. Am látod a kabátom, a csilinderem, ma-holnap szellős lesz. Erdemesnek tartod a parnasszusnak es oldaláért küzdeni?

Az az ur, ki hallgatott s ki előbb íróasz- talánál mintha gondolatokba lett volna mélyedve, majd újabb gondolatból megkapatva, most így válaszolt:

— Barátom fogadd részvételem. Ennél ugy hiszem többet nem kívánhatsz tőlem.

S a jött teljesen megelégedett azzal, any- nyira, hogy igyekezett mielőbb kalapját venni és távozni.

Az uton eszébe jutott, hogy tulajdonkép megalázta magát e kevésbé tudós, de praktikus ember előtt. Az ő hasonlókoru cimborája, ki elég stréber, de kevés anyagát, mivel fejében rendel- kezik, kellőleg fel tudja használni, aligha fog többet érezni mint részvétet iránta. Mert ha ő

Szava, German, Czveits György, Czvejanov Dusan, Nasztits Paja, Benze, Msteits Tosa, Radits Paja, Marinkov, Kiriyanszki Ara, Grün Izsó, Hirsch Antal, Czvejanov Lyuba, Gligorovits, Bakalov M., dr. Kuzing János.

Torontál vármegye törvényhatósági bizottságának határozata, a női várda melletti terület átengedése tárgyában. — Tudomásul vétetik.

Torontál vármegye alispánjának rendelete, mely szerint a kereskedelmi miniszterium Reiter Mór rudolfpartii fetelepe tárgyában végleg határozott. — Tudomásul vétetik.

Torontál vármegye törvényhatósági bizottságának határozata Kurländer Lora fátalep engedélye tárgyában. — Tudomásul vétetik.

Torontál vármegye alispánjának rendelete a megye irányában fennálló 19779 frt 29 krajcz tartozás tárgyában. — A megye felkérendő, hogy halasztást adjon.

A városi tanács beterjeszti a városi szolgák és kézbesítők ruházatának beszerzésére vonatkozó jelentését. — Megtartott árlejtés eredménye jóvá hagyatik.

Ugyanaz beterjeszti véleményét Eckstein F. és fia kérvénye tárgyában a városi rendőrség és szolgák lábbeli szükségletének szállítására tárgyában. — A kérelemnek hely nem adatik.

Torontál vármegye törvényhatósági bizottságának határozata a Nagybecskereken engedélyezendő fátalepek tárgyában. — Tudomásul vétetik.

Torontál vármegye törvényhatósági bizottságának rendelete a torontálmezei központi hitelintézet részére megszavazott üzletrészek tárgyában. — Az esedékes részeknek fél-évenként való beterjesztése elrendeltetik.

A villamos bizottság bemutatja a villamos telepen fogantatandó ideiglenes intézkedések iránti határozatát. — Jóváhagyólag tudomásul vétetik.

A városi tanács beterjeszti Dr. Grandjean József polgármesternek a régi kórházi épület mikénti leendő felhasználása iránti javaslatát. — A rendőrségnek, a tűzoltóságnak és a jövedéki hivatalnak a volt városi kórház épületbe való áthelyezése elvben elhatározatik.

Ugyanaz beterjeszti Dr. Grandjean József polgármesternek jelentését a megyei eprekert megszerzése tárgyában a megyei alispán ural folytatott tárgyalások jelenlegi állásáról. — A városi tanácsnak 2 frt vételáron kívüli a városi tanács nyilatkozik a kertészlakot 896 frttal megváltani és a jégvermeket áthelyezni.

Dr. Grandjean József polgármesternek jelentése a vashidak építési ügyének jelenlegi állásáról. — Tudomásul vétetik.

Adóügyi előadó jelentése Szmazsenka Ernő pótdó leírása ügyében. — Leiratik.

Gruber János és társai kérvénye a nyugdíjintézetbe való felvétel iránt. — Hely nem adatik.

Dörner Ernő és társai hason kérvénye. — Hely nem adatik.

A városi számvevőség jelentése a papír és nyomtatvány szállításokra vonatkozólag. — Az árlejtés kiírása rendeltetik el.

és az ő fajta tehetségek kerülnek felszínre, az alighanem a kényelmes életmódjának, olcsó dícsőségének végét jelentené.

Ezt gondolta az az ur, ki elment a gyűlölettel volt eltele a világ iránt.

A visszamaradt azonban hamar elfeledte az iménti szavakat, asztalához ült és tovább dolgozott, mikor pedig kimerítette gondolatait a dolog, kissé mégis kezdte fontolóra venni azt az embert, ki imént rövid vonásokban nagy alkotásai eredménytelenségét bolygató.

Eleinte azt hitte, mégis nem tökéletes a kor, azaz, hogy csak nem méltó önmagához. De aztán eszébe jutott, hogy a kollega mit olvasott fel neki. Részleteket az életigazságokról. Oda állította a társadalmat a maga legsötétebb mivoltában, nem ismert megalkuvást a szatira, a mi vegyíté beszélye folyamát, csak mint egy mérges kigyó marta az embert.

S eszébe jutott ő maga. Beismerte, hogy nem tudós tehetség, de van benne korismeret, meg tud alkudni a helyzettel és irodalmával. Nem alkot mélyet komolyat, mert — ő már azt tudta — nem is méltatná oly figyelemre, inkább könnyed, folyékony, apró léha dolgokkal bibelődik. Ez elismerést és kenyeret szerez neki.

Vajjon rosszul cselekedett-e így?!

Nem. Hisz a gondolat a mi kollegája szavaira az imént megkapta, hogy az komoly irányú munkájáért pénzt kért, élénk bizonyossága gondolkodásának.

Naszke Károly volt városgazdának kérvénye a városi vagyon átadásával teljesített munkáért megszavazandó jutalomdíj tárgyában. — A kérelemnek nem adatik hely.

Jelentés a vágóhidon eszközölt tatarozási munkálatokért járó díjak kiutalványozása iránt. — Kiutalványozatik.

Jelentés a vágóhidnál eszközölt mázolás munkálatokért járó díjak kiutalványozása iránt. — Kiutalványozatik.

Országos kiállítás vizügi csoportjának kérvénye mű megrendelése iránt. — Nem adatik hely.

A városi rendőrkapitányság jelentése a löcsztályozáshoz kiküldendő bizottság megválasztása iránt. — A bizottságba dr. Magyar Károly, Krumenacker József, és Popovics Pécsi Szilárd választatnak be.

Alispáni hivatalnak rendelete a jóváhagyott kérvényesre szabályrendelet tárgyában. — A városban rendszeresítendő negyedik kéményseprői állásra pályázatnak kiírása rendeltetik el. Freund Samu és fiai cég kérvénye óvadékának kiutalványozása iránt. — Kiutalványozatik.

Városi pénztár jelentése 4781 frt 74 kr. közegei pótdó leírása tárgyában. — Leiratik.

A közegei bizottságnak jelentése a járdakövezés tárgyában. — Hirdetmény bocsátandó ki, melynek értelmében a háztulajdonosok kötelesek hat hónap alatt járdákat készíteni.

A jövedéki bizottság javaslata a vámsorompó házaknak telephonnal való összeköttetése tárgyában. — A kivitellel a városi tanács megbízatik.

Az oppovai negyedben felállított állami ovoda bérletére vonatkozó szerződés bemutattatik. — Jóváhagyatik.

A Maskil el dol betegsegélyző egyesület kérvénye a színházért járó díjak elengedése tárgyában. — A kérelemnek hely nem adatik.

Jelentés, hogy a Radojics Tosa vár. mérlegzővel kötött szerződés lejárt. — A szerződés további hat évre megkötendő.

Vukov Liza tűzkárosultnak kérvénye segély iránt. — A kérelemnek hely nem adatik.

A városi számvevőség bemutatja az 1896. és 1897. évre szerkesztett pótköltségvetést. — Elfogadtatik.

A városi közs. iskolaszék átírata fizikai eszközök beszerzésének tárgyában. — A beszerzés elrendeltetik.

A mezőgazdasági bizottság szervezéséről szóló szabályrendelet bemutatatik. — A szabályrendelet elfogadtatik.

A jövedéki bizottság javaslata a városi kapuk elzárása tárgyában. — Az összes sorompó nélküli utcák elzárati rendeltetik.

A villamos világítási bizottságnak jelentése a telefon oszlopok huzalainak áthelyezéséből származott költségek megtérítése iránt. — A költségek kiutalványozatnak.

A felsőbb hatóságilag jóváhagyott bérkocsi szabályrendelet bemutatatik. — Elfogadtatik.

Muncsics Emilia kérvénye a nagybecskereki jótékony célú szob. nőegylet részére nyújtandó segély tárgyában. — A kérelemnek hely nem adatik.

Azoknak a lapoknak is igazuk van — de csak abban az esetben, mert ők alkalmazkodnak, sőt hajhászák a közönség léha izlését, mely a könnyed, egyes vonások vagy pikanteriák felszínre hozásában szereti a jót s nem ők szabják a közönség helyes érzékének az irányt — ők semmi olyat, mely tudományos alapokra, mélyebb lélektani momentumokra valló nézetek alapján van megírva, nem pártolhatnak s legkevésbé adhatnak érte pénzt, mert viszont a mai korban lapjuknak nem szerez elismerést. Hisz a mi valakinek nem tetszik, azért nem ad értéket!

Az az író tehát, ki hírlapi dolgozataiban teóriáit mélyebb, tudományos alapokra fekteti, aligha számíthat kenyérre. Egyesek, sőt a komolyabb rész elismerésére — egész addig, míg nem kerül semmibe — igen, de azzal csak olyan alak marad a társadalomban, mely hasonlóságra jön nem csak az irodalommal, de néha önmagával is. Ha csak akadémiai jellegű nem ők magára s a révén nem kerül a halhatatlanok és a jóllakottak közé.

Azért, a kik a mai irodalmat figyelemmel kísérik igazat adnak annak, a ki így kiált fel:

Ne keressétek a mélyebb, jó izlést, legkevésbé az alapot, az ember élete is ingoványon áll, a kor izlése ehhez alkalmazkodik, a ki más nézetet van, az maradjon magának.

S az az író, a ki ezt nem érti meg, a leg határozottabban feldolgozhatja a maga tragikumát.

Papp Andor.

Jelentés a városnak a magyar jelzálog-hitelbank közgyűlésén leendő képviseltetés iránt. — A képviseltetéssel Dr. Demkó Pál bizatik meg.

Jelentés a folyó február hóban eszközölt pénztári rovacsolásáról. — Tudomásul vétetik.

HIREK.

Tájékoztató.

Febr. 25. Pinczér egyesület bálja.
Febr. 27. Maskil el Doil Állarczosbálja.
Március 1. Olvasóköri estély.
Március 15. Özigazgatási bizottság.
A gőzfürdő naponta reggeli 6 óráktól nyitva van; nők részére kedden és pénteken délután.

Közgyűlések

Febr. 25. d. c. 10 ó. Kis-Zombori Segélyegylet s Hitelbizottság.
Február 28. d. u. 3 ó. A nagybecsk. takarékn. és előlegezés. társulata az osz. magy. első általános tisztv. egyj.
Márc. 1. d. u. 4 ó. Első délmagy. gépgyár r. t. felsz. alatt
Márc. 2. Lázár földi új tak. és előlegezési szövetkezet.

— **Megegyi közgyűlés.** Torontál vármegye törvényhatósága ma folytatta rendkívüli közgyűlését a főispáni kisteremben. Tárgyalás alá került a többek közt városunk villanyvilágítási pénztárának 1897 ik évi költségvetése, mely számszerűleg jóváhagyott, egyebekben azonban a város megfelelő eljárására utasított. A vidéki hírlapírók szövetségébe a vármegye 200 frttal alapító tagnak lépett be. Az alispán előterjesztésére a lovatási bizottságok kiigazítása iránt a nagybecskereki járásba elnöknek Winkler Ignác választott meg, becsölőnek pedig a nagybecskereki járásba Szabó Arnold és Prausch László, a párdányiba Petrikovits Róbert, a módosiba Gyertyánffy Andor és Khöler Ottó, állatorvosul pedig a perjamosi járásba Helfricht Miksa neveztelet ki. A vármegye dotácziójának az 1897-ik évre való felemelése iránt felterjesztés intéztetik a belügyminiszterhez.

— **Bíróválasztás.** Kis-Orosz községben a lemondás folytan megüresedett bírói állásra a Foris főszolgabíró elnöklete alatt megtartott választáson Lennér Ferenczet választották meg.

— **Hymen.** Zappe Ferencz jánosföldi tanító a napokban tartotta eljegyzését Rempe sz Juliska kisasszonnyal Zombolyán.

— **Baaden Károly** a nagybecskereki községi népiskola igazgatója tanítója tanapelőtt, születésnapjának előestéjén kellemes meglepetésben részesült. A vezetése alatt álló intézet növendékei ugyanis a két legifjabb tanító vezetése alatt szerenadot adtak neki, tegnap délelőtt pedig a legidősebb tanító tolmácsolta a tantszület nevében a baráti szeretet szavait.

— **A házassági kihirdetés alól való felmentés.** A belügyminiszter elrendelte, hogy a házassági kihirdetés alól felmentést adni azon törvényhatóság első tisztviselője illetékes, a kinek hivatalos hatásköre területén van a házassági kihirdetésének elrendelésére illetékes anyakönyvvezetőnek székhelye. Ha a kihirdetés alól való felmentésre több törvényhatóság első tisztviselője illetékes, a házasságok közülök szabadon választhatnak. Ha a törvényhatóság első tisztviselője a felmentés iránti kérelmet megtagadja, a házasságok a belügyminiszterhez folyamodhatnak felmentésért. A felmentés kérelmezésénél be kell mutatni a házasságok születési bizonyítványait vagy az ezeket helyettesítő okmányokat, ugyszintén azokat az iratokat, melyekből kitűnik, hogy a házasságok között házassági akadály nem forog fenn. Oly okiratokat, melyek a törvényhatóság első tisztviselője által egyáltalában nem vagy nem kellően értett nyelven vannak kiállítva, a feleknek saját költségükön hiteles magyar fordítással ellátva kell bemutatniok. Felmentés csak akkor adható, ha a házasságok személyesen szóval, avagy hitelesített okiratban kijelentik, hogy legjobb tudomásuk szerint közöttük házassági akadály nem forog fenn.

— **Farsang a megyében.** Szombaton este zajlott le nagy sikerrel a perjamosi járási jegyzők bálja a Gazdagh féle szállóban, est követő leg most ismét egy újabb mulatságról vesszünk onnan hírt. A pézaki román templom énekesei ugyancsak a Gazdagh szállóban márczius 6 án szavallással és eredeti román tánc bemutatásával egybekötött dalestélyt tartanak. A műsor 10 számból áll. A zenét a nagyszentmiklósi tamburások szolgáltatják. Kezdeté 8 órákor. Belépti jegy 70 kr.

— **A kivándorlási ügynök.** Zombolyáról írják, hogy a szomszédos Czernye községben a napokban letartóztatott egy Taba Miklós nevű embert, a ki azon ürügy alatt, hogy kitelepíti a lakosokat külföldre; kisebb-nagyobb előlegeket vett fel tőlük. A zombolyai szolgabíró, miután kiballgatta, eltolonczoltatta illetőségi helyére,

A Nagybecskereki Kerékpár-Egylet közgyűlése. A nagybecskereki kerékpár egylet február hó 21 én d. u. 3 órakor a kaszinó helyiségekben a tagok élénk érdeklődése mellett tartotta meg első és egyidejűleg tisztújító közgyűlését, amely alkalommal megválasztották. Elnökké: Keresztes Aladár, alelnökké: Kovács Sándor, titkárrá: Boróczy Dező, pénztárnokká: Kutsay Károly, főkapitányra: Novák J. C., kapitányra: Grünbaum Frigyes, háznagygyá: Viragh Vilmos. Választmányi tagok: dr. Eibeschtz Miksa, Hiller László, Kokits A. F., Oroszy Lajos, Róth Bernát, Partilla Géza. Választmányi póttagok: Reitter Oszkár és dr. Nagy Dező. Számvizsgáló bizottsági tagokká: Hollaender Ede és Klein Izó. A választást megelőzőleg felolvastatván a választmány jelentése a lefolyt 1896. évről, továbbá a számvizsgáló bizottság jelentése, mely szerint az 1896. év augusztus hó 1 én megalakult kerékpár egylet bevételét 1896. október 1-től december végéig 285 frt 65 krt, kiadásai 264 frtot, a pénzmaradvány pedig 21 frt 65 krt tett. Ezen két jelentés tudomás vétele után megállapított az 1897. évi költségvetése 971 frt 65 kr. bevétel, 436 frt kiadás és 535 frt 65 kr. pénzmaradvánnyal, mely pénzmaradvány fedezetűl fog szolgálni az 1898. évtől évenként kisorsolendő 30 drb 10 frtos részjegy és az 5% os kamat törlesztésére. Esután tárgyalás alá vétetett a gyakorló és versenypálya létesítése, amely alkalommal igen élénk eszmecsere után határozatba ment, hogy mihelyest a kibocsájtott 300 drb 10 frtos részjegyből 200 drb jegyezve lesz, ami 2000 frt nak felel meg, az esetre már most felhatalmaztatik az elnökség, hogy a vasuti sorompóval szemközt lévő kis utca végén az Aradóc felé vezető ut mentén már kiszemelt és alkalmasnak talált 2 és fél holdnyi területet egy a bejárás-hoz szükséges üres házhelyei együtt azonnal vásárolja meg. A pálya kiépítéséhez még szükséges többi 2—3 ezer frtnak megszerzése iránt pedig a közgyűlés azután fog érdemlegesen határozni, addig a pálya részére vásárolt földterület gyülekező és gyakorlóhelynek fog tekintetni. A közgyűlés végül dr. Eibeschtz indítványára a tisztikarnak eddigi tevékeny működéséért köszönetet szavazott.

Köszönetnyilvánítás. A felsőmizsalyai olvasókör javára adakoztak: Rónay Jenő 5 frt, Reitter Oszkár 2 frt, Kellner József 2 frt, dr. Grandjean József, dr. ifj. Demkó Pál, Szathmáry Kálmán, Fonyó István, Annau János 1—1 frtot, Gavrilovits István, dr. Kuszling János, Amschlinger Ferencz, Szűts István 50—50 krt és Weiterschan Jakab 25 krt, összesen 16 frt 25 kr., mely adományokért hálás köszönetet mond a felső mizsalyai olvasókör.

Felségsértő szocialisták. A „Sz. N.” írja: A szocialista agitátorok most a Bánság földművelő népe között korbácsolják föl a szenvedélyeket. Eppen a téli hónapokat választották ki, mikor ugy sineo munka, a népet a korcsmákba csöditik és óraszámra szónokolnak nekik olyan vad hangon, aminőt még ennek a népnek a füle sohasem hallott. A gyűléseken amelyeket engedély nélkül tartottak meg, a beszédek ele kiváltkép a vagyonos osztály ellen irányult, de a két agitátor, névszerint Joó Sándor és Buza Mihály torontálvásárhelyi lakosok a nép előtt azt a merényletet követték el, hogy ő Felséget zsarnok és fekete lelkűnek nevésték. Nem csak egy szenvedélyes pillanat megmondolatlan nyilatkozata volt ez, mert felségsértő kijelentéseiket lenyomtatták és a nyomtatványokat elterjesztették a nép között, amelynek körében a felségsértés roppant felháborodást keltett, úgy, hogy úgy Joónak, mint Buzának szerencséje, hogy a csendőrség az antalfalvi járásbíróshoz kísértette, különben a király tisztelő, hazafias nép meglicseli őket. A felségsértő nyomtatványokat elkobosták. Torontál-megyében különben sineo talaja a szocializmusnak, de az agitátorok a felségsértési tényreldn magukat száműzték a torontáli nép köréből, amelyről bizást elihelhetjük tudósítónknak, hogy méltán zárkózik el most már az eddiginél is nagyobb ellenszenvvel azoktól az ingyenélő népbolondítóktól, akik elvakultságukban már a király fölkennt személyéről is tiszteletlenül mernek nyilatkozni.

Jönnek a szlésznek Csige Laos ur, Halmay szintársulatának titkára ma Nagybecskerekre érkezett és megkezdte a bérletgyűjtést. Maga a társulat márczius hatodikán biztosan megkezdí az előadásokat, mint már jeleztük is Herczeg „Honthy házá”-val.

Pamphletek Nagyikindán. Nagyikindáról írják, hogy ismeretlen hősök, kik nem mernek nyíltan fellépni, hanem csak a névtelenség homályában rejthetnek, szerb nyelven mocskos, szennyes tartalmu röpiratokat terjesztenek, melyekkel a legduvább módon szeretnék bepiszkolni a becsületet néhány családnak. A rendőrség erőlyesen nyomoz a „szerző” után, hogy majd aztán ellássa a baját.

Sertésvész Perjámos községben kiűtött a sertésvész, min-k folytán a nevezett községre elrendelték a zárt.

Biczikli részvények jegyzése. A „Nagybecskereki Kerékpár Egylet” által kibocsájtott 300 drb. 10 frtos részjegyből még a következők jegyezték: Baró Nikoits Fodor 50 drb., Haidegger Ödön 5, dr. Nagy Dező 5, Bogdán István 2, Demkó Ferencz 1, Knoll János 1, Gille József 1, Singer János 1, Mayer Rezső 1, Wolfinger Viktor 1 darab.

Vasuti leányinternátus Szegezen. A vasutasok leánygyermeknei részére az államvasutak Szegezen internátust állítanak fel, mely éppen olyan szervezettel fog birni, mint a fiuk internátusa. Az internátus részére a város a felsővároson jelölt ki telket.

Egy híres sakkozó halála. Steinitz Vilmos a híres sakkozó, mint egy moszkvai telegramm jelenti, egy elmebeteg-intézetben meghalt.

Az I. nagyszentmiklósi takarékpénztár — mint levelezőnk írja — vasárnap f. hó 21-én d. e. 10 órakor tartá 28 ik éves közgyűlését. Az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentése során, melyet elfogadtak, osztaléku 18 frtot határoztak az 1896. évi hasznóból részvényenként kiadni. Az igazgatóság és felügy. biz. tagok újból megválasztottak. Az ülésnek egy érdekes momentuma volt azon indítvány, hogy adassék Jakobi Izidor vezérigazgatónak, ki utóbbi időben betegeskedik, egészsége helyreállítása céljából — mely abból állna, hogy valamely gyógyfürdőhelyet felkeressen s ott magát alaposan kigyógyítsa — 300 frt, Kotzó László részvényes azonban a 300 frtot 500 frtra kívánta kiegészíteni, mit a közgyűlés egyhangulag elfogadott, így akarván az intézet a keletkezése óta működő vezérigazgatónak elismerését kifejezni, felvirágoztatása körüli érdemeiért.

Táviratok

A király utja.

Menton, február 23. (A „Torontál” eredeti távirata.) Ő felsége ismét lemondott tervéről, hogy Cap-Martinban hosszabb időt töltsön; a legtöbb intézkedések szerint holnap kellett volna indulnia, azonban ma távirati tudósítás érkezett Bécsből, hogy a terven változtattak és az utazás néhány napi halasztást szenved.

Országgyűlés.

(A képviselőház ülése február 23-án.)

Budapest, febr. 23. (A „Torontál” eredeti táv.) A képviselőház ma végre befejezte a földmívelési tárca költségvetésének általános tárgyalását, melynél Darányi miniszter ismét oly beszédet mondott, hogy a jobboldal elismerését a legnagyobb mértékben kivívta.

Előbb Kossuth Ferencz szólalt fel, majd Darányi vette át a szót, ki tiltakozik Kossuth beszédje ellen és egyenesen szükségesnek tartja a közös vámterületet. Kossuthnak igaza van, ugymond a miniszter, hogy mezőgazdasági terményeink védelmet igényelnek, de nem Ausztriától függ az ország, hanem kötve vagyunk különféle kereskedelmi szerződésekkel, a melyek lejártá után a kormány gondoskodni fog a kellő védelemről. A felső-magyarországi inséget a kormány minden eszközzel meg fogja akadályozni; továbbá kijelenti,

hogy a magyar gazdát nem lehet idegen minták szerint átforgálni, de reményli, hogy sok tídvös intézkedést fog érdekükben tehetni.

A miniszter beszédjét nagy tetszéssel fogadták, mire a költségvetést általánosságban elfogadták. Ezután megkezdtek a részletes tárgyalást, mire az elnök az ülést bezárta.

A tőzsdéről.

Budapest febr. 23. (A nagybecskereki Lloyd társulat távirata.) Kötöttet buza őszire 7.37—39, buza tavaszra 7.87—88, buza május júniusra 7.84—85, tengeri 3.84—86, zab 6.04—6.00, repce 10.90—11.00. Buzában a kínálat lanyha, a malmok tartózkodó álláspontot foglalnak el, az árak alacsonyok, a forgalom is jóval kisebb a tegnapiánál, amennyiben csak 14.000 mm., készáru kettőtől öt krajczárig olcsóbb.

Dr. Brájer Lajos távollétében a szerkesztésért felelős
Mayer Rezső.

Hirdetések

1161. szám b. v. 1896.

Árverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. § a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a törökbecsei tekintetes kir. járásbírótság 10530. polg. 1896. számú végzése által Nikolity Szvetozár melenczei lakos végrehajtó javára Bulity Dasán és trsa melenczei lakos ellen 131 frt 25 kr tőke, ennek 1896. év október hó 23. napjától számítandó 5% kamatai s eddig összesen 60 frt 70 kr perköltség erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 507 frtra becsült lovak, kocsik, lószerszám, széna s szalmából álló ingóságok nyilvános árverés utján eladatnak.

Mely árverésnek a 84. polg. 1897. sz. kiküldést rendelő végzése folytán a helyszínén, vagyis Melenczén alperesek lakásán avagy a községházánál leendő eszközzésére 1897. évi márcz. hó 1-ik napjának délelőtti 10 órája határidőtől kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. cz. 107. § a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Kelt T. Bécseán, 1897. évi február hó 11-ik napján.

Rankovits István,
kir. bir. végrehajtó.

57—11

A Nádor- és Jenőherceg-utca sarkán egy

3 szobából

álló szép lakás kiadó. — Bővebbet

246—x.2

Fuchs Sándornál.

Két

irodai gyakornok

fizetés mellett azonnal felvétetik. Czim a kiadóhivatalban. 236—4.4

Az első délmagyarországi gépgyár, vas- és fémöntőde részv.-társaság felszámolás alatt **zár számadásai** az 1896. évről.

Vagyon.		Mérleg-számla		Teher.	
Pénztári készlet	205 37	Részvénytőke	125000 —		
Telek és épületek	25287 39	Tartalékalap	8074 10		
Felszerelések	6079 62	Értécsökkenési alap	4297 37		
Szerszámok és eszközök	9114 15	Elfogadványok	316 43		
Üzem- és szerszámgépek	19609 80	Adók	381 21		
Minták	7556 25	Folyó-számla tartozásaink	59336 46		
Öntőde felszerelések	6590 57	A felügyelő-bizottság díjazása	350 —		
Előre fizetett biztosítási díjak	376 90	Az elnök és kiküldött igazgatósági tagnak szerződésileg biztosított minim. jutaléka	1100 —	198855 57	
Kifizetett tudakozódó bérletjegyek	22 50				
Szervezési költségek	466 —				
Anyag készletek	2735 70				
Kész és félkész gyártmányok	62055 38				
Be nem fizetett részvénytőke	220 —				
Folyószámla követeléseink	54104 23	194423 86			
Veszteség egyenleg		4431 71			
		198855 57			198855 57

Tartozik.		Nyereség- és veszteség-számla.		Követel.	
Szervezési költségeikért	155 45	Brutto jövedelemért	19929 75		
Jutalékokért	486 30	Veszteség egyenleg	4431 71	24361 46	
Biztosítási díjakért	995 63				
Kamatokért	1176 23				
Üzem- és általános költségeikért	7546 15				
Tiszti fizetésekért	6984 09				
Kiállítási költségeikért	2258 84				
Áruveszteségért	2927 56				
Adókért	381 21				
Felügyelő-bizottság díjazásáért	350 —				
Az elnök és kiküldött igazg. tagnak szerző- désileg bizt. minimális jutalékáért	1100 —	24361 46			
		24361 46			24361 46

Nagy-Becskerek, 1896. december hó 31. én.

Dénes Ede s. k., gyári igazgató.

Ifj. Löwy Ignác s. k., könyvelő.

AZ IGAZGATÓSÁG :
Dániel Pál s. k., Dénes Bernát s. k., Fuchs Sándor s. k., Steinitzer Géza s. k., elnök
Megvizsgáltatott és rendben találtatott.

Porcszky Béla s. k., Kokits A. F. s. k.

A FELÜGYELŐ-BIZOTTSÁG:

Fischer Lipót s. k., bizotts. tag.

Partilla Géza s. k., elnök.

Eckstein Vilmos s. k., bizotts. tag.

Tisztelt közgyűlés! A kereskedelmi törvény és az alapszabályok értelmében a vállalat ügyvezetését az elmúlt év folyamán gyakrabban vizsgálat tárgyává tettük és jelentjük, hogy az ügykezelést mindenkor rendben és az alapszabályokkal egybehangzóan találtuk.

Nemkülönben megvizsgáltuk az igazgatóság által elénk terjesztett 1896. évi zár számadások és mérleg minden egyes tételét és indítványozzuk az 1896. évi mérlegnek a közgyűlés által való elfogadását, hozzájárulunk az igazgatóság azon indítványához, hogy a mutatkozó 4431,71 frt veszteség vállalatunk felszámolására való tekintettel a jövő év terhére elővezetessék.

Végül pedig kérjük a t. közgyűlést, hogy úgy részünkre, valamint a lelépő igazgatóság részére is a szabályszerű felmentvényt megadni méltóztassék

(250—1.1)

A FELÜGYELO BIZOTTSAG:

Fischer Lajos s. k., bizotts. tag.

Partilla Géza s. k., elnök.

Eckstein Vilmos s. k., bizotts. tag.

Ház bérbeadás.

Az Eckstein Fülöpp-féle ház kerttel együtt (Amerika) folyó évi május hó 1-étől kiadó. — Bővebbet

246—3.2

Eckstein Hermannál

a „Korona“ szálloda átellenében.

112. tkvi szám 1897.

255—1.1

Árverési hirdetés.

A törökbecsei kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Himler H. végrehajthatónak Szuvacsarov Száva tbcse lakos végrehajtást szenvedő elleni 62 frt tőke s jár. iránti végrehajtási ügyében Nagy György tbcse lakos utóajánlata folytán a területen levő T.-Becse község határában fekvő 61. sz. tkvben foglalt 341. hrsz. 619. ösz. ir. sz. ház és beltelek felerésze 50 frt utóajánlati és 400 frt kiküldési árban.

2. A tbcse 2068. sz. tkvben A. 1. sor. 1924. hrsz. szőlő egészben, tehát a végrehajthatón kívül álló kk. Szuvacsarov Paja és Marina jutaléka is 55 frt utóajánlati és 366 frt kiküldési árban mindkét ingatlan az özv. Szuvacsarov Alexané Péla javára bekebelezett szorgalmijog fentartása nélkül 1897. évi márczius hó 10-ik napján d. u. 3 órakor a kir. járásbíró, tkvi helyiségében árverés alá fognak bocsátatni és az utóajánlati áron alul nem fognak adatni.

Venni szándékozók tartoznak a kiküldési ár 10%-át készpénzben, vagy ovadékképesnek nyilváníttó értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy neki a bíróságnál előlegesen elhelyezett bánatpénzről kiállított elismervényát szolgáltatni.

Vevő köteles a vételért két egyenlő részletben és pedig az árverés jogerőre emelkedése után 30 nap, a másodikat 60 nap alatt, mindig az árverés napjától számított 6% kamattal együttesen a törökbecsei kir. adóhivatal, mint letéti

pénztárnál lefizetni és a vétel után járó kincstári illetéket viselni.

A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni.

Az árverési feltételek többi pontjai a kir. járásbíró telekkönyvi irattárában és T.-Becse községelöljáróságánál a hivatali órák alatt megtekinthetők.

Kelt Török-Becsen, 1897. évi február hó 4-ik napján, a kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság.

Petrik,

kir. aljárásbíró.

Gróf Karátsanyi Jenő ö Méltósága kertészete Bánlakon elad mindennemű legjobb fajtájú

gyümölcsfákat.

Árjegyzéket ingyen és bérmentve küld

Gróf Karátsanyi Jenő
gazdasági irodája
Bánlakon.

226—3.2